

**VIỆN LỊCH SỬ QUÂN SỰ - TỈNH ĐỒNG NAI**  
**QUÂN KHU 7 - QUÂN ĐOÀN 4 - SƯ ĐOÀN 341**

959.775 043  
ĐC  
CH 305 TH

**CHIẾN THẮNG TRẮNG BOM**  
**TRONG CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH**  
**Ý NGHĨA VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM**

**(27.4  
1975)**



**NHÀ XUẤT BẢN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN**

**CHIẾN THẮNG TRĂNG BOM**  
**(27.4.1975)**  
**TRONG CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH**  
**Ý NGHĨA VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM**

NHÀ XUẤT BẢN MONG BẠN ĐỌC  
GÓP Ý KIẾN, PHÊ BÌNH

---

*Ảnh bìa 1: Nhân dân Sài Gòn chào mừng Quân giải phóng tiến vào  
thành phố - Ảnh TTXVN*

*Ảnh bìa 4: Nhà máy Thủy điện Trị An nhìn từ trên cao - Ảnh Hoàng Long*

0 0 0 0

355(V)09 + 9(V)2  
886 - 2024  
QĐND-2024

CIF 305 TH

**VIỆN LỊCH SỬ QUÂN SỰ - TỈNH ĐỒNG NAI  
QUÂN KHU 7 - QUÂN ĐOÀN 4 - SƯ ĐOÀN 341**

**CHIẾN THẮNG TRĂNG BOM  
(27.4.1975)  
TRONG CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH  
Ý NGHĨA VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM**

*(Kỷ yếu Hội thảo khoa học)*

THƯ VIỆN TỈNH ĐỒNG NAI  
SÁCH TẶNG

2026 IĐC IVL 002136

**NHÀ XUẤT BẢN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN**  
*Hà Nội - 2024*

## **BAN CHỈ ĐẠO HỘI THẢO**

### **\* TRƯỞNG BAN:**

- Thiếu tướng **NGUYỄN HOÀNG NHIÊN** - Viện trưởng Viện Lịch sử quân sự.

### **\* PHÓ TRƯỞNG BAN:**

- **Đồng chí NGUYỄN SƠN HÙNG** - Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Nai.
- **Thiếu tướng ĐẶNG VĂN HÙNG** - Phó Tư lệnh, Tham mưu trưởng Quân khu 7.
- **Thiếu tướng ĐỖ VĂN LỰC** - Phó Tư lệnh, Tham mưu trưởng Quân đoàn 4.

### **\* CÁC ỦY VIÊN:**

- **Đồng chí PHẠM XUÂN HÀ** - Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Đồng Nai.
- **Đại tá VŨ VĂN ĐIỂN** - Phó Tư lệnh, Tham mưu trưởng Bộ Tư lệnh Thành phố Hồ Chí Minh.
- **Đồng chí NGUYỄN VĂN NGUYÊN** - Phó Chánh Văn phòng Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Nai.
- **Đồng chí LƯƠNG THỊ LAN** - Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện Trảng Bom, tỉnh Đồng Nai.
- **Đại tá LÊ THANH BÀI** - Phó Viện trưởng Viện Lịch sử quân sự.

## **BAN NỘI DUNG**

### **\* TRƯỞNG BAN:**

- Thiếu tướng, TS **NGUYỄN HOÀNG NHIÊN** - Viện trưởng Viện Lịch sử quân sự.

### **\* PHÓ TRƯỞNG BAN:**

- **Đại tá, TS NGUYỄN NHƯ TRÚC** - Phó Chủ nhiệm Chính trị Quân khu 7.
- **Đại tá VÕ PHƯỚC VỸ** - Phó Chủ nhiệm Chính trị Quân đoàn 4.

- Đại tá, **TS LÊ THANH BÀI** - Phó Viện trưởng Viện Lịch sử quân sự.
- Đồng chí **PHẠM XUÂN HÀ** - Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Đồng Nai.

**\* CÁC ỦY VIÊN:**

- Đại tá, **PGS, TS NGUYỄN VĂN SÁU** - Phó Viện trưởng Viện Lịch sử quân sự.
- Đại tá, **PGS, TS DƯƠNG HỒNG ANH** - Nguyên Phó Viện trưởng Viện Lịch sử quân sự.
- Đại tá, **TS TRƯƠNG MAI HƯƠNG** - Nguyên Phó Viện trưởng Viện Lịch sử quân sự.
- Đại tá, **TS NGUYỄN VĂN ĐIỂN** - Trưởng phòng Kế hoạch, quản lý khoa học và đào tạo, Viện Lịch sử quân sự.
- Đại tá **BÙI VĂN SỸ** - Phó Chính ủy Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh Đồng Nai.
- Đại tá **NGUYỄN VĂN LINH** - Chính ủy Sư đoàn 341.
- Đại tá, **ThS, Nhà văn PHẠM VĂN TRƯỜNG** - Giám đốc, Tổng Biên tập Nhà xuất bản Quân đội nhân dân.
- Đại tá, **TS PHẠM NGỌC KHẮC** - Phó Trưởng phòng Lịch sử Nghệ thuật quân sự, Viện Lịch sử quân sự.
- Thượng tá, **TS TRẦN ANH TUẤN** - Trưởng phòng Lịch sử quân sự Thế giới, Viện Lịch sử quân sự.
- Thượng tá, **TS CÔNG PHƯƠNG KHƯƠNG** - Trưởng phòng Lịch sử Hậu cần - Kỹ thuật quân sự, Viện Lịch sử quân sự.
- Thượng tá, **TS LÊ VĂN CỬ** - Trưởng phòng Lịch sử Tư tưởng - Tổ chức quân sự, Viện Lịch sử quân sự.

**TỔ CHỨC THỰC HIỆN**  
**VIỆN LỊCH SỬ QUÂN SỰ, BỘ TỔNG THAM MƯU**



## *Lời giới thiệu*

*Thắng lợi của các trận mở màn trên các hướng tiến công trong Chiến dịch Hồ Chí Minh đã tạo điều kiện quan trọng để lực lượng và binh khí kỹ thuật của ta áp sát Sài Gòn, thực hành tổng công kích vào sào huyệt cuối cùng của chính quyền, quân đội Sài Gòn.*

*Trong các trận đánh đó, trận tiến công Trảng Bom (27.4.1975) của Sư đoàn 341 trong đội hình chiến đấu của Quân đoàn 4 đã sớm giành được thắng lợi; tiêu diệt, làm tan rã một bộ phận quan trọng sinh lực địch ở vòng ngoài, không cho chúng rút về “tử thủ” trong nội đô Sài Gòn gây khó khăn cho cuộc tổng công kích cuối cùng của ta; mở đường tiến cho Quân đoàn 4 nhanh chóng cơ động lực lượng tham gia giải phóng Biên Hòa, Sài Gòn, góp phần vào thắng lợi Chiến dịch Hồ Chí Minh. Thắng lợi của trận đánh đã để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu, những nét đặc sắc về nghệ thuật quân sự.*

*Nhằm khẳng định ý nghĩa lịch sử, giá trị lý luận và thực tiễn của Chiến thắng Trảng Bom, nhân dịp kỷ niệm 49 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, Viện Lịch sử quân sự phối hợp với Quân khu 7, Quân đoàn 4, Sư đoàn 341 (Quân khu 4) và tỉnh Đồng Nai tổ chức Hội thảo khoa học “Chiến thắng Trảng Bom (27.4.1975) trong Chiến dịch Hồ Chí Minh - Ý nghĩa và bài học kinh nghiệm”.*

*Ban Tổ chức Hội thảo đã nhận được hơn 70 tham luận của các đồng chí lãnh đạo Bộ Quốc phòng, Bộ Tổng Tham mưu; các quân khu, quân đoàn, binh chủng, học viện, nhà trường và đơn vị; lãnh đạo Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân, một số ban, ngành, địa phương tỉnh Đồng Nai; các cựu chiến binh Sư đoàn 341; các nhà khoa học trong và ngoài Quân đội,... đã phản ánh khá đầy đủ và toàn diện về trận đánh Trảng Bom trên các mặt: Âm mưu và hành động của địch; chỉ đạo của cấp chiến lược, của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh, của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Quân đoàn 4, đến quá trình chuẩn bị và tổ chức thực hành trận đánh của Sư đoàn 341; sự phối hợp chiến đấu từ các đơn vị bạn và quân - dân địa phương; ý nghĩa lịch sử, những nét đặc sắc về nghệ thuật quân sự cùng một số bài học kinh nghiệm rút ra nhằm vận dụng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.*

*Mỗi tham luận là một công trình nghiên cứu độc lập, dựa trên những nguồn sử liệu, phương pháp tiếp cận riêng. Do đó, các số liệu cùng những đánh giá, nhận xét có sự khác nhau. Xuất phát từ sự tôn trọng ý kiến tác giả, cũng là nhằm tăng tính khách quan trong trao đổi khoa học, cơ bản chúng tôi giữ nguyên nội dung của các tham luận, chỉ lược bớt những điểm trùng lặp hoặc ít liên quan đến chủ đề hội thảo.*

*Dựa vào chủ đề hội thảo và nội dung cuốn sách kỷ yếu, chúng tôi chia thành ba phần:*

*Phần thứ nhất: Những vấn đề chung;*

*Phần thứ hai: Mở đường tiến quân về Sài Gòn trên hướng đông;*

*Phần thứ ba: Ý nghĩa và bài học kinh nghiệm.*

*Nhân dịp này, chúng tôi xin chân thành cảm ơn Thủ trưởng Bộ Quốc phòng, các cơ quan chức năng, các nhà khoa học, Nhà xuất bản Quân đội nhân dân đã tham gia, tạo mọi điều kiện thuận lợi để cuốn sách ra mắt bạn đọc.*

*Trong quá trình biên tập, dù đã hết sức cố gắng, song không tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Chúng tôi rất mong nhận được ý kiến đóng góp của các đồng chí và bạn đọc.*

**BAN CHỈ ĐẠO HỘI THẢO KHOA HỌC**



**PHÁT BIỂU KHAI MẠC HỘI THẢO KHOA HỌC**  
**“CHIẾN THẮNG TRĂNG BOM (27.4.1975) TRONG CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH**  
**Ý NGHĨA VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM”**

*Thiếu tướng, TS NGUYỄN HOÀNG NHIÊN*  
*Viện trưởng Viện Lịch sử quân sự*  
*Trường ban Chỉ đạo Hội thảo*

*- Kính thưa các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng và tỉnh Đồng Nai!*

*- Kính thưa các đồng chí lão thành cách mạng, Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân; các đồng chí cựu chiến binh Quân đoàn 4, Sư đoàn 341!*

*- Kính thưa các đồng chí tướng lĩnh, sĩ quan và quý vị đại biểu khách quý, các nhà khoa học cùng toàn thể các đồng chí!*

Hôm nay, trong không khí cả nước phấn khởi đang ra sức thi đua lập thành tích chào mừng kỷ niệm 49 năm Ngày giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2024), kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ “lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu” (7.5.1954 - 7.5.2024), Viện Lịch sử quân sự phối hợp với Quân khu 7, Quân đoàn 4, Sư đoàn 341 (Quân khu 4) và tỉnh Đồng Nai tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề **“Chiến thắng Trăng Bom (27.4.1975) trong Chiến dịch Hồ Chí Minh - Ý nghĩa và bài học kinh nghiệm”**. Thay mặt Ban Chỉ đạo, tôi nhiệt liệt chào mừng các quý vị đại biểu về dự Hội thảo quan trọng này!

Kính chúc các đồng chí dồi dào sức khỏe! Chúc Hội thảo thành công tốt đẹp!

*Kính thưa các đồng chí!*

Vào những ngày cuối tháng 4 năm 1975, trên mọi miền đất nước, nhân dân ta được sống trong không khí hết sức sôi động và hào hùng. Toàn Đảng, toàn quân, toàn dân dồn sức cho Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử (26 - 30.4.1975) - đòn tiến công chiến lược vào sào huyệt cuối cùng, đập tan chính quyền, quân đội Sài Gòn, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước, kết thúc thắng lợi chặng đường 21 năm kháng chiến chống Mỹ, cứu nước. Giữa toàn bộ bức tranh quyết chiến oai hùng vang dội ấy, trận tiến công tiêu diệt Yếu khu Trảng Bom (27.4.1975) của Sư đoàn 341 Quân đoàn 4, có sự giúp sức của quân - dân địa phương Đồng Nai, giữ vị trí, vai trò quan trọng.

Trong trận đánh này, ta đã tiêu diệt và làm tan rã một bộ phận quan trọng sinh lực địch (bao gồm toàn bộ Sư đoàn 18, 2 chi đoàn xe tăng, 1 tiểu đoàn và 1 đại đội pháo binh, 1 tiểu đoàn và 2 đại đội bảo an), giải phóng trên 10.000 dân, làm chủ một đoạn đường dài 14km từ ngã ba Sông Thao đến tây Trảng Bom. Đây là một trong những trận đánh đạt hiệu suất chiến đấu cao trong toàn bộ Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử, đập tan một “mắt xích cứng” trên Đường số 1 thuộc hệ thống phòng ngự trọng yếu phía đông Sài Gòn của địch, mở đường cho Quân đoàn 4 cùng lực lượng cơ động của Bộ phát triển thế chiến dịch, kịp thời tham gia giải phóng Biên Hòa, Sài Gòn vào ngày 30 tháng 4 năm 1975. Có nhiều nguyên nhân tạo nên thắng lợi trận tiến công Trảng Bom. Đó là chủ trương, chỉ đạo đúng đắn, sáng tạo của Bộ Chính trị, trực tiếp là Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh và Đảng ủy,

Bộ Tư lệnh Quân đoàn 4; trình độ tổ chức, chỉ huy đúng đắn, chính xác, kiên quyết, linh hoạt của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Sư đoàn 341; tinh thần chiến đấu anh dũng của cán bộ, chiến sĩ đơn vị; sự ủng hộ, giúp đỡ của lực lượng vũ trang và nhân dân địa phương Trảng Bom (Đồng Nai)... Chiến thắng Trảng Bom đã để lại nhiều bài học kinh nghiệm quý báu, đặc biệt là những nét đặc sắc về nghệ thuật quân sự (như nghệ thuật chọn hướng và sử dụng lực lượng; nghệ thuật phối hợp tác chiến hiệp đồng binh chủng phát huy sức mạnh binh đoàn chủ lực; nghệ thuật chỉ huy, điều hành tác chiến...).

Gần nửa thế kỷ đã trôi qua, trận đánh Trảng Bom vẫn luôn thu hút sự quan tâm nghiên cứu, tìm hiểu của nhiều nhà khoa học, các cựu chiến binh, báo chí truyền thông. Từ đó đến nay, đã có nhiều công trình, bài viết, các cuộc trao đổi, tọa đàm... đề cập dưới các góc nhìn khác nhau, nhưng chúng ta chưa có cuộc hội thảo khoa học để đánh giá đúng đắn hơn, khẳng định đầy đủ và toàn diện hơn về ý nghĩa của chiến thắng quan trọng này. Mặt khác, những bài học kinh nghiệm quý báu từ trận đánh đó rất cần được tiếp tục chất lọc, vận dụng, góp phần xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại và tiến lên hiện đại, đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Cuộc hội thảo khoa học hôm nay cũng là dịp để chúng ta cùng nhau ôn lại một trong những thắng lợi quan trọng của Chiến dịch Hồ Chí Minh, tri ân các anh hùng liệt sĩ đã làm nên Chiến thắng Trảng Bom nói riêng, cho sự nghiệp đấu tranh bảo vệ nền độc lập, tự do của Tổ quốc nói chung, góp phần giáo dục truyền thống cách mạng, tinh thần yêu nước cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân

ta, hun đúc lòng tự hào, tự tôn dân tộc, ý chí độc lập, tự chủ, tinh thần quật khởi và truyền thống đại đoàn kết toàn dân; bồi dưỡng khát vọng, tạo động lực phát triển vươn lên thực hiện thắng lợi hai nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Với ý nghĩa đó, thay mặt cho Ban Chỉ đạo, tôi xin tuyên bố khai mạc Hội thảo khoa học ***“Chiến thắng Trảng Bom (27.4.1975) trong Chiến dịch Hồ Chí Minh - Ý nghĩa và bài học kinh nghiệm”***.

**PHÁT BIỂU CHÀO MỪNG HỘI THẢO KHOA HỌC**  
**“CHIẾN THẮNG TRĂNG BOM (27.4.1975) TRONG CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH**  
**Ý NGHĨA VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM”**

*Đồng chí NGUYỄN SƠN HÙNG*  
*Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Nai*

*Kính thưa:*

- Các đồng chí lãnh đạo ban, bộ, ngành Trung ương;
- Các đồng chí lãnh đạo Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Bộ Tổng Tham mưu, các tổng cục;
- Đại biểu các quân khu, quân đoàn, quân chủng, binh chủng, học viện, nhà trường, cựu chiến binh Sư đoàn 341; các đồng chí lão thành cách mạng, nhân chứng lịch sử; các cơ quan nghiên cứu, các nhà khoa học trong và ngoài Quân đội;
- Thưa toàn thể quý đại biểu tham dự Hội thảo.

Trong không khí cùng cả nước kỷ niệm 49 năm Ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (30.4.1975 - 30.4.2024); Ngày Quốc tế Lao động 1-5, 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (7.5.1954 - 7.5.2024) và kỷ niệm 134 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại (19.5.1890 - 19.5.2024), hôm nay, tỉnh Đồng Nai rất vinh dự được phối hợp với Viện Lịch sử quân sự, Quân khu 7, Quân đoàn 4, Sư đoàn 341 (Quân khu 4) tổ chức Hội thảo khoa học **“Chiến thắng Trăng Bom (27.4.1975) trong Chiến dịch Hồ Chí Minh - Ý nghĩa và bài học kinh nghiệm”**.

Thay mặt Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Đồng Nai, tôi nhiệt liệt chào mừng các đồng chí lãnh đạo Bộ Quốc phòng, Bộ Tổng Tham mưu, Viện Lịch sử quân sự, các quân khu, quân đoàn, quân chủng, binh chủng; các đồng chí lão thành cách mạng, nhân chứng lịch sử; các tướng lĩnh, sĩ quan, nhà khoa học, quý đại biểu, khách quý về dự Hội thảo khoa học quan trọng này. Chúc các đồng chí mạnh khỏe, hạnh phúc; chúc Hội thảo thành công tốt đẹp!

*Kính thưa các đồng chí!*

Đồng Nai là một tỉnh miền Đông Nam Bộ, có vị trí chiến lược quan trọng, nằm trong tứ giác trọng điểm kinh tế phía Nam có số khu công nghiệp đang hoạt động lớn nhất cả nước. Trong chiến tranh xâm lược Việt Nam, kẻ thù chọn địa bàn Đồng Nai để xây dựng hậu cứ trực tiếp cho đội quân của chúng. Địch mở rộng, hiện đại hóa sân bay chiến lược Biên Hòa và xây dựng nhiều căn cứ quân sự lớn như: Quân đoàn 3, Nha Cảnh sát miền Đông, Bộ Tư lệnh dã chiến 2, Trung tâm huấn luyện Nước Trong...; cùng hệ thống các kho tàng (lớn nhất là Tổng kho liên hợp hậu cần Long Bình) nhằm củng cố và bảo vệ chính quyền Sài Gòn. Xuân Lộc - Đồng Nai còn là nơi địch lập “phòng tuyến thép” trong nỗ lực cuối cùng bảo vệ chế độ tay sai.

Đồng Nai là nơi sớm hình thành nên giai cấp công nhân (đồng đảo nhất là công nhân cao su). Lực lượng công nhân cùng với nông dân lao động tiến bộ là nòng cốt trong phong trào cách mạng của Đồng Nai. Ngay từ khi ra đời, Đảng bộ tỉnh Biên Hòa, Đảng bộ huyện Trảng Bom đã chỉ đạo xây dựng cơ sở cốt cán để tuyên truyền, vận động quần chúng theo cách mạng. Với vị trí chiến lược, dưới sự lãnh đạo của Đảng, trong hai cuộc kháng chiến, Đồng Nai trở thành một trung tâm cách mạng lớn với hệ thống căn cứ địa liên hoàn và là nơi đứng chân chỉ đạo của Trung ương

Cục miền Nam. Tại huyện Trảng Bom, tháng 9 năm 1965, Khu ủy miền Đông đã chỉ đạo thành lập căn cứ Tỉnh ủy Biên Hòa nhằm đi sâu lãnh đạo phong trào cách mạng ở các huyện Trảng Bom, Vĩnh Cửu và thành phố Biên Hòa; xây dựng Trảng Bom thành nơi đứng chân của các lực lượng cách mạng để tiến công vào nội ô thị xã Biên Hòa, tiêu diệt sinh lực, phá hủy phương tiện chiến tranh của Mỹ và chính quyền tay sai.

Trong Chiến thắng Trảng Bom ngày 27 tháng 4 năm 1975, thực hiện chủ trương của Trung ương Đảng và nhiệm vụ do Trung ương Cục miền Nam, Khu ủy miền Đông giao, với quyết tâm “một ngày bằng hai mươi năm”, Tỉnh ủy Biên Hòa đã khẩn trương chỉ đạo quân và dân phối hợp cùng bộ đội chủ lực chuẩn bị mọi mặt, huy động tối đa các nguồn lực, bảo đảm cho tác chiến. Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo sáng suốt của các cấp ủy Đảng, quân và dân Đồng Nai đã nổi dậy, phối hợp cùng với các đơn vị chủ lực của Quân đoàn 4 đánh bại sự kháng cự của địch tại Trảng Bom; làm tan rã các chiến đoàn 43, 48, 52 thuộc Sư đoàn 18, các tiểu đoàn bảo an, đại đội biệt lập và hệ thống chính quyền dân sự; giải phóng địa bàn rộng lớn có nhiều đồng bào các dân tộc sinh sống, tạo thế bao vây, uy hiếp địch từ hướng đông bắc Biên Hòa. Chiến thắng Trảng Bom đã khẳng định sự trưởng thành vượt bậc của Sư đoàn 341 trong tác chiến hiệp đồng binh chủng, sự phối hợp giữa tiến công và nổi dậy của quân và dân Đồng Nai trên địa bàn phức tạp, làm tiền đề quan trọng giải phóng hoàn toàn Biên Hòa, góp phần vào Đại thắng mùa Xuân năm 1975, thống nhất đất nước.

*Kính thưa các đồng chí!*

Chiến thắng Trảng Bom ngày 27 tháng 4 năm 1975 luôn là niềm tự hào của quân và dân tỉnh Đồng Nai, huyện Trảng Bom và cả nước; là nguồn động viên, giáo dục truyền thống cách mạng cho các thế hệ cán bộ, chiến sĩ lực lượng vũ trang và nhân dân tiếp tục chiến đấu quên mình vì độc lập, tự do của dân tộc, vì sự nghiệp



2025/HC/VL  
002136

xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Những bài học kinh nghiệm được đúc kết từ Chiến thắng Trảng Bom ngày 27 tháng 4 năm 1975 sẽ tiếp tục được nghiên cứu, vận dụng sáng tạo vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay trên địa bàn tỉnh Đồng Nai.

Những năm qua, mặc dù phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, nhất là ảnh hưởng của đại dịch COVID-19 và tác động của những bất ổn, xung đột vũ trang trên thế giới, song với truyền thống cách mạng kiên cường, tinh thần tự hào từ Chiến thắng Trảng Bom, Đảng bộ, chính quyền và nhân dân tỉnh Đồng Nai luôn đoàn kết, thống nhất, tập trung triển khai thực hiện có hiệu quả các chủ trương, nghị quyết, nhất là Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết Đại hội XI Đảng bộ tỉnh (nhiệm kỳ 2020 - 2025) và đạt được nhiều kết quả quan trọng. Giá trị tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh (GRDP) năm 2023 đạt 246.448,8 tỷ đồng; GRDP bình quân đầu người theo giá hiện hành đạt trên 139 triệu đồng; tổng thu ngân sách Nhà nước đạt 58.000 tỷ đồng; tổng chi ngân sách nhà nước đạt 17.617 tỷ đồng, đạt dự toán được giao; các chỉ tiêu chủ yếu về kinh tế - xã hội đa số đạt và vượt kế hoạch. Hiện nay, trên địa bàn tỉnh Đồng Nai đã hình thành 35 khu công nghiệp, trong đó, tại 33 khu công nghiệp Đồng Nai đã có 44 quốc gia và vùng lãnh thổ hoạt động đầu tư với tổng số 2.117 dự án; trong đó, 1.464 dự án vốn đầu tư nước ngoài với tổng vốn đầu tư 30.020 triệu USD, vốn thực hiện 23.187 triệu USD và 653 dự án trong nước với tổng vốn đầu tư 80.328 tỷ đồng. Chương trình xây dựng nông thôn mới được quan tâm thực hiện. Toàn tỉnh có 105/120 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao; 27 xã đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu và 34 khu dân cư kiểu mẫu. Công tác lập quy hoạch thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 đang được tỉnh Đồng Nai tập trung chỉ đạo quyết liệt; môi trường đầu tư tiếp tục được cải thiện; công tác an sinh xã hội được quan tâm chỉ đạo; chất lượng giáo dục - đào tạo, khoa học công nghệ có nhiều chuyển biến; an ninh chính

trị, trật tự an toàn xã hội luôn ổn định; công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị được đẩy mạnh, chất lượng tổ chức đảng và đảng viên tiếp tục được nâng lên.

*Kính thưa các đồng chí!*

Hội thảo hôm nay là dịp để cán bộ, đảng viên nhân dân và lực lượng vũ trang trong tỉnh Đồng Nai ôn lại truyền thống, tiếp tục khẳng định ý nghĩa lịch sử và bài học kinh nghiệm của Chiến thắng Trảng Bom ngày 27 tháng 4 năm 1975. Đây cũng là dịp để tỉnh Đồng Nai giới thiệu với quý đại biểu cùng nhân dân cả nước về vùng đất, con người Đồng Nai trong đấu tranh giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay. Tôi tin tưởng rằng, với sự tham dự của các đồng chí lãnh đạo, các đồng chí lão thành cách mạng, cán bộ cấp tướng, sĩ quan, nhân chứng lịch sử, nhà khoa học trong và ngoài Quân đội, cuộc hội thảo hôm nay sẽ thành công tốt đẹp, góp phần tuyên truyền, giáo dục truyền thống cách mạng vẻ vang đến đông đảo các tầng lớp nhân dân cả nước.

Một lần nữa, kính chúc quý vị đại biểu cùng toàn thể các đồng chí mạnh khỏe và hạnh phúc; chúc Hội thảo thành công tốt đẹp!

*Trân trọng cảm ơn!*

## **BÁO CÁO ĐỂ DẪN HỘI THẢO KHOA HỌC**

**“CHIẾN THẮNG TRẮNG BOM (27.4.1975) TRONG CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH  
Ý NGHĨA VÀ BÀI HỌC KINH NGHIỆM”**

**BAN CHỈ ĐẠO HỘI THẢO**

*- Kính thưa các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng,  
Nhà nước, Bộ Quốc phòng và tỉnh Đồng Nai!*

*- Kính thưa các vị lão thành cách mạng, Anh hùng Lực lượng  
vũ trang nhân dân, cựu chiến binh Quân đoàn 4, Sư đoàn 341!*

*- Kính thưa các đồng chí tướng lĩnh, sĩ quan và quý vị đại biểu  
khách quý, các nhà khoa học cùng toàn thể các đồng chí!*

Cuối năm 1974, đầu năm 1975, cục diện cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước có sự chuyển biến mạnh mẽ theo hướng ngày càng có lợi cho quân và dân ta. Trên cơ sở nhận định đúng thời cơ, Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng hạ quyết tâm chiến lược: Động viên những nỗ lực lớn nhất của toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta ở cả hai miền Nam, Bắc mở cuộc Tổng tiến công và nổi dậy giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

Cuộc Tổng tiến công và nổi dậy mùa Xuân 1975 mở đầu bằng Chiến dịch Tây Nguyên (4.3 - 3.4.1975), được tiếp nối và đồng thời với Chiến dịch Trị Thiên - Huế (5 - 26.3.1975), Chiến dịch

Đà Nẵng (26 - 29.3.1975)... làm rung chuyển chế độ Sài Gòn. Chỉ trong thời gian ngắn, ta đã đập tan Quân đoàn 1 - Quân khu 1, Quân đoàn 2 - Quân khu 2 của địch, giải phóng hơn nửa đất đai, nửa số dân toàn miền Nam, thu giữ một khối lượng lớn vật chất, trang bị, phương tiện chiến tranh của chúng.

Căn cứ vào những chuyển biến hết sức mau lẹ trên chiến trường, ngày 31 tháng 3 năm 1975, Bộ Chính trị chỉ đạo quân và dân ta đẩy mạnh nhịp độ tiến công, “Thần tốc, táo bạo, bất ngờ, chắc thắng”, giải phóng miền Nam ngay trong tháng 4 năm 1975. Ngày 14 tháng 4 năm 1975, Chiến dịch giải phóng Sài Gòn - Gia Định được mang tên Lãnh tụ Hồ Chí Minh kính yêu.

Chấp hành chủ trương, chỉ đạo chiến lược đề ra, trên chiến trường miền Nam, quân, dân ta liên tục tiến công mạnh mẽ, lần lượt đập tan tuyến phòng ngự từ xa của địch ở Phan Rang (16.4.1975), đập tan tuyến phòng ngự Xuân Lộc (21.4.1975), từng bước tạo thế, tạo lực vững chắc cho trận quyết chiến chiến lược cuối cùng, hình thành thế bao vây Sài Gòn - sào huyệt cuối cùng của kẻ thù từ 5 hướng: Hướng tây bắc - Quân đoàn 3; hướng bắc - Quân đoàn 1; hướng đông nam - Quân đoàn 2; hướng đông - Quân đoàn 4; hướng tây và tây nam - Đoàn 232 và Sư đoàn 8 (Quân khu 8).

Về phía địch, do thất bại nặng nề, nhất là sau khi Xuân Lộc - “cánh cửa thép” bảo vệ phía đông của Sài Gòn thất thủ, chúng càng lún sâu vào tình thế khủng hoảng nghiêm trọng. Nhưng với bản chất ngoan cố, hiếu chiến, chúng vẫn hô hào “tử thủ”. Trên hướng đông - đông bắc, từ Trảng Bom đến Hố Nai - Biên Hòa - Long Bình, địch dồn đủ loại quân tổ chức phòng ngự. Riêng tại Yếu khu Trảng Bom - nơi án ngữ Đường số 1 đi qua, địch tập trung bố trí Sư đoàn 18 Bộ binh, 2 chi đoàn xe tăng, 7 trận địa pháo binh (với 20 khẩu) cùng một bộ phận bảo an, dân vệ, biến Trảng Bom thành “mắt xích” phòng ngự trọng điểm.

Về phía ta, ngay sau khi giải phóng Xuân Lộc (21.4.1975), Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh kịp thời điều chỉnh kế hoạch tác chiến. Theo đó, Quân đoàn 4 không cắt đứt Đường số 15, tiến vào Sài Gòn theo hai trục đường là Xa lộ Biên Hòa - Sài Gòn và Cát Lái - Nhà Bè như kế hoạch cũ nữa, mà sẽ chuyển sang đánh chiếm Trảng Bom, Biên Hòa, tiến vào Sài Gòn theo trục đường số 1. Chấp hành mệnh lệnh cấp trên, Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Quân đoàn 4 giao nhiệm vụ cho Sư đoàn 341, được tăng cường 1 tiểu đoàn xe tăng (13 chiếc), 1 tiểu đoàn cao xạ hỗn hợp, 1 đại đội pháo 105mm có nhiệm vụ tiến công tiêu diệt địch từ ngã ba Sông Thao đến Suối Địa, trọng tâm là Yếu khu Trảng Bom, mở đường tiến cho Quân đoàn vào giải phóng Biên Hòa. Thời gian nổ súng là đêm 26, rạng ngày 27 tháng 4 năm 1975.

Sau khi nghiên cứu cụ thể tình hình địch, địa hình và căn cứ nhiệm vụ cấp trên giao, Thường vụ Đảng ủy Sư đoàn nêu quyết tâm: Tập trung toàn bộ binh lực, hỏa lực, kiên quyết tiêu diệt toàn bộ quân địch trong một thời gian ngắn nhất. Sau khi hoàn thành nhiệm vụ, nhanh chóng củng cố lực lượng, sẵn sàng cùng lực lượng bạn phát triển vào giải phóng Biên Hòa, Sài Gòn khi có thời cơ và có lệnh của Quân đoàn. Tư tưởng chỉ đạo: Tập trung lực lượng có trọng điểm trên hướng tiến công chủ yếu vào mục tiêu chủ yếu. Thọc sâu bao vây, chia cắt nhanh, đánh trúng, đánh chính xác vào mục tiêu chủ yếu nhằm tiêu diệt và làm tan rã lớn quân địch. Tiến công liên tục, thần tốc, táo bạo, đánh cả ngày lẫn đêm đến khi dứt điểm hoàn toàn.

Đúng 4 giờ 5 phút ngày 27 tháng 4 năm 1975, Sư đoàn 341 nổ súng tiến công Trảng Bom. Đến 8 giờ 30 phút cùng ngày, ta đã tiêu diệt, làm tan rã cơ bản quân địch ở Yếu khu Trảng Bom, làm chủ đoạn đường số 1 dài 14km từ ngã ba Sông Thao đến tây Trảng Bom. Sư đoàn 341 đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ Quân đoàn 4 giao.

*Kính thưa toàn thể các đồng chí!*

Nhằm tiếp tục đánh giá tầm vóc, ý nghĩa và rút ra những kinh nghiệm vận dụng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Tại cuộc hội thảo hôm nay, trên cơ sở mục đích, yêu cầu đã xác định, tôi trân trọng đề nghị các đồng chí đại biểu tập trung phân tích làm rõ hơn, sâu sắc hơn những nội dung chủ yếu sau:

*Thứ nhất*, sự chỉ đạo đúng đắn, sáng tạo của cấp chiến lược, trực tiếp là Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh và Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Quân đoàn 4 là cơ sở, là nhân tố đóng vai trò quyết định để Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Sư đoàn 341 hạ quyết tâm chiến đấu, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

*Thứ hai*, vai trò tổ chức, chỉ huy của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh Sư đoàn, tinh thần chiến đấu dũng cảm của cán bộ, chiến sĩ các đơn vị và quân - dân địa phương là nhân tố quyết định trực tiếp đến thắng lợi trận đánh Trảng Bom.

*Thứ ba*, những nét đặc sắc về nghệ thuật quân sự, bao gồm nghệ thuật chọn hướng và sử dụng lực lượng; nghệ thuật phối hợp hiệp đồng binh chủng giữa bộ binh, pháo binh, xe tăng, phối hợp tác chiến giữa các đơn vị với các lực lượng vũ trang địa phương; nghệ thuật chỉ huy điều hành tác chiến...

*Thứ tư*, làm sáng tỏ vị trí, ý nghĩa của Chiến thắng Trảng Bom trong Chiến dịch Hồ Chí Minh, là trận đánh tập trung của một binh đoàn chủ lực và giành thắng lợi trọn vẹn mở đầu chiến dịch trên hướng đông.

*Thứ năm*, đúc rút những bài học kinh nghiệm để vận dụng góp phần xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện, xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, tiến lên hiện đại, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới đặt ra.

*Kính thưa toàn thể các đồng chí!*

Đây là cuộc hội thảo đầu tiên về Chiến thắng Trảng Bom trong Chiến dịch Hồ Chí Minh. Với quan điểm khách quan, khoa học,

phương pháp luận đúng đắn, tiếp cận những nguồn tư liệu có độ tin cậy và góc nhìn mới, Ban Chỉ đạo tin tưởng rằng Hội thảo khoa học ***“Chiến thắng Trảng Bom (27.4.1975) trong Chiến dịch Hồ Chí Minh - Ý nghĩa và bài học kinh nghiệm”*** sẽ có những đóng góp mới trên cả bình diện lý luận và thực tiễn, làm sáng tỏ thêm về vấn đề lịch sử có liên quan. Kết quả Hội thảo sẽ thiết thực góp phần xây dựng Quân đội, củng cố và tăng cường quốc phòng - an ninh, xây dựng khu vực phòng thủ tỉnh (thành phố) bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; đồng thời cũng tạo thêm cơ sở khoa học vững chắc cho cuộc đấu tranh chống mọi âm mưu, thủ đoạn xuyên tạc lịch sử của các thế lực thù địch, nhất là trên không gian mạng, bảo vệ nền tảng tư tưởng và sự lãnh đạo của Đảng đối với sự nghiệp cách mạng; tích cực bồi dưỡng lòng yêu nước, bản lĩnh chính trị cho thế hệ trẻ hôm nay, góp phần phát huy cao độ sức mạnh tổng hợp của quốc gia, giữ vững độc lập, tự chủ và môi trường hòa bình, ổn định và phát triển đất nước.

*Trân trọng cảm ơn!*

*Phần thứ nhất*  
**NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG**





## **CHỈ ĐẠO CỦA BỘ TỔNG TƯ LỆNH ĐỐI VỚI CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH TRÊN HƯỚNG ĐÔNG**

*Thượng tướng, TS LÊ HUY VINH*

*Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng*

*Ủy viên Quân ủy Trung ương*

*Thứ trưởng Bộ Quốc phòng*

Thắng lợi cuộc Tổng tiến công và nổi dậy Xuân 1975, đỉnh cao là Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử đã kết thúc thắng lợi sự nghiệp kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước của dân tộc ta. Chiến thắng đó là kết quả của quá trình chiến đấu kiên cường, bền bỉ, dũng cảm, mưu trí, sáng tạo của quân và dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng, đồng thời thể hiện tư duy nhạy bén, linh hoạt, chính xác của Bộ Tổng Tư lệnh trong chỉ đạo, điều hành Chiến dịch Hồ Chí Minh nói chung, trên hướng đông của chiến dịch nói riêng. Điều đó được thể hiện rõ nét trên các nội dung chủ yếu sau đây:

*1. Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo xây dựng và hoàn chỉnh kế hoạch, quyết tâm Chiến dịch Hồ Chí Minh*

Từ giữa năm 1973, thực hiện chủ trương của Bộ Chính trị và Quân ủy Trung ương, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo Bộ Tổng Tham mưu, trực tiếp là Cục Tác chiến xây dựng kế hoạch chiến lược giải phóng miền Nam. Qua nhiều lần bổ sung, điều chỉnh kế hoạch theo diễn biến của tình hình, Hội nghị Bộ Chính trị (12.1974 - 1.1975) xác định quyết tâm chiến lược giải phóng miền Nam

trong hai năm 1975 - 1976 và dự kiến “Nếu thời cơ đến vào đầu hoặc cuối năm 1975, thì lập tức giải phóng miền Nam ngay trong năm 1975”<sup>1</sup>. Trên cơ sở đánh giá, nhận định tình hình mọi mặt và diễn biến chiến trường, nhất là sau thắng lợi của các chiến dịch Phước Long, Tây Nguyên, ngày 18 tháng 3 năm 1975, Bộ Chính trị, Quân ủy Trung ương và Bộ Tổng Tư lệnh khẳng định thời cơ chiến lược lớn đã đến và hạ quyết tâm chuyển kế hoạch cuộc tiến công chiến lược năm 1975 thành cuộc Tổng tiến công và nổi dậy trên toàn chiến trường, giải phóng miền Nam ngay trong năm 1975 với hướng tiến công chiến lược chủ yếu là Sài Gòn.

Thực hiện quyết tâm chiến lược của Bộ Chính trị và Quân ủy Trung ương, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo đẩy mạnh Chiến dịch Trị Thiên - Huế (5 - 26.3) và mở Chiến dịch Đà Nẵng (26 - 29.3) nhằm tạo thêm điều kiện thuận lợi thực hiện “Quyết tâm hoàn toàn giải phóng Sài Gòn và miền Nam trước mùa mưa (tháng 5.1975)”<sup>2</sup>. Dưới sự chỉ đạo của Bộ Tổng Tư lệnh, trực tiếp là bộ tư lệnh các chiến dịch, quân và dân ta đã tiêu diệt và đập tan hệ thống phòng thủ kiên cố của địch, làm tan rã âm mưu co cụm chiến lược của chúng, đẩy chính quyền, quân đội Sài Gòn ngày càng lún sâu vào thế bị động về chiến lược, suy sụp ý chí chiến đấu, tan rã về lực lượng. Ngay khi thời cơ chiến lược chín muồi, cuộc họp Bộ Chính trị ngày 31 tháng 3 kết luận: “Nắm vững hơn nữa thời cơ chiến lược, với tư tưởng chỉ đạo thần tốc, táo bạo, bất ngờ, chắc thắng, có quyết tâm lớn thực hiện tổng công kích, tổng khởi nghĩa trong thời gian sớm nhất; tốt nhất là trong tháng 4, không thể để chậm”<sup>3</sup>. Ngày 8

---

1. Bộ Quốc phòng - Viện Lịch sử quân sự Việt Nam, *Lịch sử kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975)*, Tập VIII: *Toàn thắng*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2013, tr. 227.

2. Bộ Quốc phòng, Viện Lịch sử quân sự Việt Nam, *Bộ Quốc phòng 1945 - 2000 (Biên niên sự kiện)*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2003, tr. 468.

3. Đại tướng Văn Tiến Dũng, *Đại thắng mùa Xuân*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1976, tr. 163.

tháng 4 năm 1975, Bộ Chính trị và Quân ủy Trung ương quyết định thành lập Bộ Tư lệnh Chiến dịch giải phóng Sài Gòn - Gia Định (đến ngày 14.4.1975 đổi tên là Chiến dịch Hồ Chí Minh), bao gồm: Tư lệnh Chiến dịch: Đại tướng Văn Tiến Dũng, Chính ủy: Phạm Hùng; các Phó Tư lệnh Chiến dịch: Thượng tướng Trần Văn Trà, Trung tướng Lê Đức Anh, Trung tướng Đinh Đức Thiện, Trung tướng Lê Trọng Tấn; Phó Chính ủy kiêm Chủ nhiệm Chính trị: Thiếu tướng Lê Quang Hòa; Quyền Tham mưu trưởng Chiến dịch: Thiếu tướng Lê Ngọc Hiền.

Chấp hành chủ trương chiến lược của Bộ Chính trị và Quân ủy Trung ương, Bộ Tổng Tư lệnh xác định quyết tâm và những nét lớn của kế hoạch Chiến dịch Hồ Chí Minh: Mục đích của chiến dịch là đánh đòn quyết chiến chiến lược cuối cùng, kết thúc cuộc chiến tranh, giành thắng lợi triệt để. Tư tưởng chỉ đạo tác chiến chiến dịch là “Thần tốc, táo bạo, bất ngờ, chắc thắng”. Cách đánh chiến dịch là tiêu diệt, ngăn chặn và làm tan rã tại chỗ các sư đoàn phòng ngự vòng ngoài, mở đường cho các binh đoàn đột kích thọc sâu, nhanh chóng đánh chiếm các mục tiêu, kết hợp tiến công và nổi dậy, kết hợp đánh bên trong và đánh bên ngoài. Hướng tiến công chủ yếu của chiến dịch là hướng Bắc và Tây Bắc, trong đó, hướng Tây Bắc là chủ yếu nhất; hướng Đông và Tây Nam là những hướng hiểm yếu và quan trọng. Các mục tiêu chủ yếu trong nội thành phải nhanh chóng đánh chiếm gồm Bộ Tổng Tham mưu quân đội Sài Gòn, sân bay Tân Sơn Nhất, Bộ Tư lệnh Biệt khu Thủ đô, Tổng nha Cảnh sát, dinh Độc Lập; trong đó, dinh Độc Lập là hợp điểm chiến dịch.

Căn cứ sự chỉ đạo của Bộ Tổng Tư lệnh và diễn biến chiến trường, ngày 22 tháng 4 năm 1975, Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh duyệt lại lần cuối kế hoạch tác chiến và kế hoạch bảo đảm; giao khu vực tác chiến và mục tiêu tiến công cụ thể cho từng quân đoàn trên từng hướng. Hướng bắc do Quân đoàn 1 phụ trách, có nhiệm

vụ đánh chiếm căn cứ Phú Lợi, Lai Khê, Bến Cát, Tân Uyên, thọc sâu vào nội đô đánh chiếm Bộ Tổng Tham mưu quân đội Sài Gòn. Hướng tây bắc do Quân đoàn 3 phụ trách, có nhiệm vụ tiêu diệt địch ở Gò Dầu, Trảng Bàng, ngăn chặn Sư đoàn 25 Bộ binh co cụm về Sài Gòn, đồng thời, thọc sâu vào nội đô đánh chiếm sân bay Tân Sơn Nhất. Hướng đông nam do Quân đoàn 2 phụ trách có nhiệm vụ đánh chiếm Căn cứ Nước Trong, Chi khu Long Bình, Chi khu Nhơn Trạch, Thành Tuy Hạ, bến phà Cát Lái... cùng các mục tiêu ở nội đô. Hướng tây và tây nam do Đoàn 232 và Sư đoàn 8 Quân khu 8 phụ trách, có nhiệm vụ chặn địch rút chạy hoặc tăng viện cho Sài Gòn, tổ chức mũi thọc sâu đánh chiếm Biệt khu Thủ đô. Hướng đông do Quân đoàn 4 phụ trách, lực lượng gồm có 3 sư đoàn 6, 7 và 341 có nhiệm vụ đánh chiếm khu Biên Hòa, Hồ Nai, phát triển tiến công làm chủ các mục tiêu quan trọng ở nội đô Sài Gòn.

*2. Chỉ đạo làm tốt công tác chuẩn bị mọi mặt cho trận then chốt mở màn Chiến dịch Hồ Chí Minh trên hướng đông*

Cùng với xây dựng và hoàn chỉnh kế hoạch, quyết tâm Chiến dịch Hồ Chí Minh, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo các cơ quan, đơn vị gấp rút tổ chức các đợt hoạt động tạo thế. Đối với hướng đông của chiến dịch, ngày 15 tháng 4 năm 1975, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh: “Nếu tiêu diệt được một bộ phận quan trọng sinh lực địch ở đây (Sư đoàn 18, Lữ đoàn Dù, một số chiến đoàn bộ binh, thiết giáp) thì trận then chốt sẽ có ý nghĩa và tác dụng rất lớn đối với sự phát triển của toàn bộ chiến trường. Cần theo dõi sát tình hình địch, từ bây giờ có kế hoạch chia cắt, ngăn chặn và tiêu diệt chúng trong trường hợp chúng rút về Biên Hòa. Đồng thời có kế hoạch chuẩn bị cho trận đánh lớn ở Biên Hòa”<sup>1</sup>. Thực hiện mệnh lệnh “thần tốc, táo bạo” của Bộ Tổng Tư lệnh, ngày 16 tháng 4 năm 1975, Quân đoàn 2 đã phát huy sức

---

1. Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tổng Tham mưu, *Biên niên sự kiện Bộ Tổng Tham mưu trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975), Tập XI (1975)*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2016, tr. 268.

mạnh binh chủng hợp thành, thực hiện tiến công trong hành tiến, đập tan tuyến phòng thủ Phan Rang, tạo điều kiện cho Sư đoàn 341 cùng các đơn vị của Quân đoàn 4 chọc thủng “cánh cửa thép” Xuân Lộc bảo vệ Sài Gòn - Gia Định trên hướng Đông, giải phóng thị xã Xuân Lộc và tỉnh Long Khánh.

Trước nguy cơ sụp đổ, chính quyền và quân đội Sài Gòn co cụm lực lượng về xung quanh trung tâm đầu não, hình thành 3 tuyến phòng ngự bảo vệ Sài Gòn - Gia Định. Tuyến vòng ngoài gồm có Sư đoàn 22 Bộ binh ở Long An, Bến Lức; Sư đoàn 25 Bộ binh phụ trách Tây Ninh, Trảng Bàng, Củ Chi, Đồng Dù, Hậu Nghĩa; Sư đoàn 5 Bộ binh phụ trách Lai Khê, Bến Cát, Bình Dương; Sư đoàn 18 Bộ binh đóng giữ Bàu Cá, Trảng Bom, Suối Địa; Sư đoàn Thủy quân lục chiến (2 lữ đoàn) chốt giữ Long Bình; Lữ đoàn 3 Kỵ binh phụ trách Biên Hòa - Long Bình; Lữ đoàn 1 Dù chốt giữ Bà Rịa. Tuyến ven đô tổ chức thành 4 khu vành đai: Khu Bắc, từ Hóc Môn - Cầu Bông trở vào Tân Sơn Nhất, do Liên đoàn 9 Biệt động quân cùng 2 liên đoàn công binh và lực lượng thuộc Trung tâm huấn luyện Quang Trung đảm nhiệm; khu Tây, gồm Vĩnh Lộc, Tân Hiệp, Bà Hom, Bình Chánh trở vào, do Liên đoàn 7, Liên đoàn 8 Biệt động quân và Liên đoàn 239 Bảo an đảm nhiệm; khu Nam gồm Nhà Bè, Nhơn Trạch do lực lượng bảo an dân vệ đảm nhiệm; khu Đông gồm Gò Vấp, quận 9, Thủ Đức do Lữ đoàn 4 Dù, Liên đoàn 931 Địa phương quân và lực lượng thuộc Quân trường Thủ Đức đảm nhiệm. Tuyến nội đô tổ chức thành 5 liên khu do lực lượng cảnh sát, phòng vệ dân sự đảm nhiệm<sup>1</sup>.

Trên cơ sở nắm bắt và đánh giá chuyển động mau lẹ của tình hình chiến trường, ngày 22 tháng 4 năm 1975, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh tranh thủ từng ngày giành thắng lợi liên tiếp tiến tới tổng tiến công và xác định nhiệm

---

1. Bộ Quốc phòng, *Bách khoa toàn thư quân sự Việt Nam*, Quyển 1: *Lịch sử quân sự*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2015, tr. 176.

vụ cụ thể của cánh quân hướng Đông: *Một là*, tiêu diệt lực lượng địch trên đường rút về Biên Hòa, đánh chiếm Biên Hòa; *Hai là*, đánh chiếm Bà Rịa - Vũng Tàu, khống chế sông Lòng Tàu; *Ba là*, có biện pháp triển khai trận địa pháo 130mm ở khu vực Thành Tuy Hạ để đánh phá sân bay Tân Sơn Nhất và một số mục tiêu ở nội đô Sài Gòn; *Bốn là*, phát triển nhanh chóng vào nội đô theo hướng địch sơ hở nhất và có lợi cho ta nhất<sup>1</sup>. Trong lúc này, cùng với hoạt động tạo thế, công tác bảo đảm hậu cần, kỹ thuật và cơ động lực lượng của Chiến dịch Hồ Chí Minh đã hoàn thành, các binh đoàn chủ lực mạnh hình thành thế bao vây Sài Gòn trên 5 hướng, chuẩn bị sẵn sàng cho trận quyết chiến chiến lược cuối cùng.

Thực hiện mệnh lệnh của Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh, Bộ Tư lệnh Quân đoàn 4 giao nhiệm vụ cho Sư đoàn 341 thực hiện trận then chốt mở màn chiến dịch, tiến công tiêu diệt địch ở Trảng Bom, Suối Địa, Sông Thao; nếu không tiêu diệt gọn thì bao vây chặt, không cho địch rút chạy về Biên Hòa để đảm bảo đường cơ động cho đại bộ phận lực lượng, binh khí kỹ thuật của Quân đoàn tiến công vào Biên Hòa và Sài Gòn<sup>2</sup>. Trong thế trận chung, Trảng Bom ở phía đông thị xã Xuân Lộc, tỉnh Biên Hòa là một mắt xích trọng yếu trên tuyến phòng ngự phía trước của quân đội Sài Gòn, có thể liên hoàn, vững chắc từ ấp Hương Nghĩa qua Trảng Bom - Suối Địa - Hố Nai, dài 14km, bao gồm các chiến đoàn 43, 48, 52, các chi đoàn 1 và 3, Thiết đoàn 5 Xe tăng thiết giáp và Chiến đoàn 315. Địch tập trung chủ yếu ở hướng đông và đông bắc, có 7 trận địa pháo binh, Tiểu đoàn 316 Bảo an và 2 đại đội biệt lập.

---

1. Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tổng Tham mưu, *Biên niên sự kiện Bộ Tổng Tham mưu trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975), Tập XI (1975)*, Sđd, tr. 301.

2. Phòng Tham mưu Sư đoàn 341, *Báo cáo tổng kết trận Trảng Bom của cụm pháo binh 4, Sư đoàn 1 Bộ binh chỉ viện cho Sư đoàn tiêu diệt cứ điểm Trảng Bom (từ 24 giờ ngày 24.4 đến 1 giờ ngày 27.4.1975)*, Ký hiệu: TK-2166, Tài liệu lưu tại Viện Lịch sử quân sự, tr. 3.

Luôn theo sát từng diễn biến trên chiến trường, ngày 23 tháng 4 năm 1975, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo cánh quân hướng đông về cách đánh ở Biên Hòa: “Rút kinh nghiệm quý báu của trận đánh vào Đà Nẵng, hết sức tìm cách phát huy uy lực cao nhất của hỏa lực pháo binh, một mặt kiềm chế các sân bay và trận địa pháo của địch, một mặt làm cho tinh thần địch khủng khiếp và tan rã nhanh như ở Đà Nẵng”<sup>1</sup>. Bên cạnh đó, Bộ Tổng Tư lệnh cũng chỉ đạo: “Nếu đánh Trảng Bom mất nhiều thời gian thì cần có cách cho bộ đội đi vòng qua để đánh thẳng vào Biên Hòa”<sup>2</sup>. Quán triệt sự chỉ đạo của Bộ Tổng Tư lệnh và ý định tác chiến của Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh, Bộ Tư lệnh Sư đoàn 341 khẩn trương triển khai công tác chuẩn bị, nắm chắc tình hình địch và tổ chức chiếm lĩnh trận địa. Mục tiêu tiến công chủ yếu là Bộ Chỉ huy Yếu khu quân sự Trảng Bom, Sở Chỉ huy Chiến đoàn 43, mục tiêu tiến công quan trọng là Sở Chỉ huy Chiến đoàn 48 và khu Bàu Cá. Trong lúc Sư đoàn 341 đang tích cực chuẩn bị mọi mặt, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo Bộ Tư lệnh Trường Sơn, Mặt trận Tây Nguyên, Quân khu 5 gấp rút chuyển hàng chục nghìn viên đạn các loại vào cho cánh quân hướng đông để đảm bảo thắng lợi cho trận tiến công Trảng Bom - “Một trong những trận then chốt mở màn Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử”<sup>3</sup>.

### *3. Chỉ đạo đẩy mạnh tiến công thực hiện thắng lợi nhiệm vụ trên hướng đông*

Dưới sự chỉ đạo sâu sát, kịp thời của Bộ Tổng Tư lệnh, trực tiếp là Bộ Tư lệnh Chiến dịch, rạng sáng ngày 27 tháng 4 năm 1975, các đơn vị của Sư đoàn 341 đã cơ động đến vị trí xác định, quyết

---

1, 2. Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tổng Tham mưu, *Biên niên sự kiện Bộ Tổng Tham mưu trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975), Tập XI (1975)*, Sdd, tr. 304, 312.

3. Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tư lệnh Quân khu 4, *Những trận đánh của lực lượng vũ trang Quân khu 4 (1945 - 1975), Tập XIII*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2005, tr. 298.

tâm sử dụng toàn bộ lực lượng của Sư đoàn, kết hợp với xe tăng, pháo binh của trên phối thuộc chiến đấu hiệp đồng binh chủng, kiên quyết tiêu diệt toàn bộ quân địch tại khu vực Trảng Bom, nhanh chóng phát triển vào Biên Hòa, Sài Gòn. Trước thời điểm chính thức nổ súng tiến công Trảng Bom, mệnh lệnh “Thần tốc, thần tốc hơn nữa. Táo bạo, táo bạo hơn nữa. Tranh thủ từng giờ, từng phút, xốc tới mặt trận, giải phóng miền Nam. Quyết chiến và toàn thắng”<sup>1</sup> của Đại tướng, Tổng Tư lệnh Võ Nguyên Giáp tiếp tục được quán triệt sâu rộng, góp phần nâng cao quyết tâm chiến đấu cho toàn thể cán bộ, chiến sĩ Sư đoàn 341. Với khí thế quyết chiến, quyết thắng, vào lúc 4 giờ 5 phút, hỏa lực pháo binh của Sư đoàn 341 bắn vào các mục tiêu như Sở Chỉ huy Yếu khu, Sở Chỉ huy Chiến đoàn 48, ấp Dương Ngơ, bắc Bàu Cá... và kiểm chế các trận địa pháo của địch, gây thiệt hại nặng cho địch. Tiếp đó, pháo binh chuyển làn bắn vào Bàu Cá, nam Trảng Bom, ga Sông Mỹ, Suối Địa để chi viện cho Tiểu đoàn 4 Trung đoàn Bộ binh 270 tiến công.

Trên hướng chủ yếu, các lực lượng của Trung đoàn Bộ binh 270 đồng loạt tiến công, tiêu diệt Sở Chỉ huy Tiểu đoàn 3 Chiến đoàn 43 quân đội Sài Gòn, pháo kích vào trận địa pháo của địch ở ga Sông Mỹ, Suối Địa và lực lượng co cụm ở phía nam Đường số 1A. Tiểu đoàn 5 phát triển đánh vào trung tâm Yếu khu quân sự Trảng Bom, buộc địch rút chạy về phía Nam; Tiểu đoàn 4 tổ chức tiến công địch ở Suối Địa và thực hành chia cắt để ngăn chặn, tiêu diệt lực lượng Chiến đoàn 315 ở phía Tây. Trên hướng thứ yếu, Trung đoàn Bộ binh 273 tổ chức các mũi tiến công tiêu diệt địch tại các mục tiêu được phân công. Sau khi đánh chiếm đầu cầu, Đại đội 11 cùng với xe tăng đánh vào trận địa pháo và các cụm địch, tiêu diệt

---

1. Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tổng Tham mưu, *Biên niên sự kiện Bộ Tổng Tham mưu trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975)*, Tập XI (1975), Sdd, tr. 228.

địch ở Yếu khu và Tiểu đoàn 3 Chiến đoàn 43; Tiểu đoàn Bộ binh 1 tổ chức tiến công tiêu diệt Tiểu đoàn 1 Chiến đoàn 48 quân đội Sài Gòn. Từ hướng bắc Đường số 1A, các đại đội 1, 2 tiến công trận địa pháo của địch, phối hợp với Tiểu đoàn Bộ binh 8 Trung đoàn Bộ binh 266 đánh địch co cụm ở ấp Dương Ngơ. Trên hướng phối hợp, Tiểu đoàn 8 Trung đoàn Bộ binh 266 lợi dụng kết quả pháo bắn, nhích dần đội hình, áp sát các mục tiêu ở Bàu Cá. Tiểu đoàn 8 phối hợp cùng xe tăng đột phá các ỏ đề kháng của địch, phát triển tiêu diệt Tiểu đoàn 2 Chiến đoàn 48 quân đội Sài Gòn, làm chủ Bàu Cá. Tiếp tục truy kích địch rút chạy, các đại đội 6 và 7 cùng với xe tăng hiệp đồng tiến công tiêu diệt địch co cụm ở ấp Dương Ngơ.

Vào lúc 8 giờ 30 phút ngày 27 tháng 4 năm 1975, Sư đoàn 341 đã cơ bản tiêu diệt toàn bộ quân địch, làm chủ từ ngã ba Sông Thao đến phía tây Trảng Bom. Sư đoàn lệnh cho Trung đoàn Bộ binh 266 cùng với xe tăng phát triển theo trục đường số 1A về Suối Địa, Long Lạc. Đến 10 giờ 30 phút, toàn bộ quân địch ở Suối Địa bị tiêu diệt. Trải qua nhiều giờ liên tục đẩy mạnh tiến công, Sư đoàn 341 đã phát huy sức mạnh hiệp đồng binh chủng quy mô lớn, tiêu diệt và làm tan rã các chiến đoàn 43, 48, 52 thuộc Sư đoàn 18 Bộ binh, Chi đoàn 1 và Chi đoàn 3 Xe tăng thiết giáp, trung tâm Yếu khu, Sở Chỉ huy Chiến đoàn 43 và Chiến đoàn 48, Tiểu đoàn Bảo an và đại đội biệt lập, bắt hơn 1.700 tù binh, làm tan rã hệ thống chính quyền địch ở cơ sở, giải phóng đất đai và hơn 10.000 dân<sup>1</sup>.

Quán triệt sự chỉ đạo của Bộ Tổng Tư lệnh và mệnh lệnh của Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh, trực tiếp là Bộ Tư lệnh Quân đoàn 4, Sư đoàn 341 đã thực hiện thành công trận mở màn trên hướng đông Chiến dịch Hồ Chí Minh, tiêu diệt đại bộ phận lực lượng, vũ khí, phương tiện của Sư đoàn 18 Bộ binh quân đội Sài

---

1. Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tư lệnh Quân khu 4, *Những trận đánh của lực lượng vũ trang Quân khu 4 (1945 - 1975)*, Tập XIII, Sđd, tr. 325.

Gòn ở khu vực Trảng Bom, phá vỡ một mắt xích quan trọng trong hệ thống phòng ngự phía trước của đối phương. Trong thế trận chung của chiến dịch, trận đột phá Yếu khu quân sự Trảng Bom giành thắng lợi vang dội đã mở toang cánh cửa tiến vào trung tâm đầu não chính quyền Sài Gòn trên hướng đông, tạo điều kiện thuận lợi cho Quân đoàn 4 cùng các lực lượng cơ động của Bộ phát triển theo chiều sâu chiến dịch. Trận tiến công Trảng Bom là sự kiểm nghiệm trên thực tế khả năng cơ động và sức mạnh chiến đấu hiệp đồng binh chủng quy mô lớn của Sư đoàn 341; đồng thời để lại nhiều kinh nghiệm về nghệ thuật tổ chức, sử dụng lực lượng, quyết tâm lựa chọn thời cơ và hướng tiến công phù hợp. Chiến thắng Trảng Bom góp phần củng cố vững chắc niềm tin, tinh thần quyết chiến, quyết thắng và cổ vũ mạnh mẽ toàn quân, toàn dân ta trên khắp các hướng chiến dịch đẩy nhanh nhịp độ tiến công, tiến lên giành thắng lợi hoàn toàn.

*4. Chỉ đạo phát huy kết quả của hướng đông, cùng các hướng tiến công, giành thắng lợi hoàn toàn cho Chiến dịch Hồ Chí Minh*

Ngay sau khi trận tiến công quân địch ở Trảng Bom kết thúc thắng lợi, Bộ Tổng Tư lệnh nhanh chóng đánh giá tình hình và chỉ đạo cánh quân hướng đông: “Tình hình phát triển hướng của đồng chí đang thuận lợi, có thể đi nhanh hơn kế hoạch hiệp đồng chung. Các đơn vị phía Đông nếu đã đến mục tiêu trước mắt sớm hơn thời gian quy định thì không nên chờ các cánh khác phối hợp chung mà nên phát triển ngay”<sup>1</sup>.

Thực hiện chỉ đạo của Bộ Tổng Tư lệnh và mệnh lệnh của Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh, Quân đoàn 4 phát huy thắng lợi trận then chốt mở màn của Sư đoàn 341, gấp rút tổ chức lực lượng tiến công khu vực phòng thủ của địch ở Hồ Nai, ngoại vi thị

---

1. Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tổng Tham mưu, *Biên niên sự kiện Bộ Tổng Tham mưu trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975), Tập XI (1975)*, Sđd, tr. 320.

xã Biên Hòa. Tại đây, quân đội Sài Gòn đã xây dựng những cụm phòng ngự mạnh, có các tuyến hào chống tăng để ngăn chặn quyết liệt cuộc tiến công của ta. Tuy nhiên, trước sức tiến công mãnh liệt của ta, rạng sáng ngày 29 tháng 4 năm 1975, địch phải di chuyển máy bay từ sân bay Biên Hòa về sân bay Tân Sơn Nhất; Sở Chỉ huy Quân đoàn 3 ngưng bỏ Biên Hòa chạy về Gò Vấp. Trong lúc đó, Quân đoàn 2 đã đưa trận địa pháo 130mm đến Nhơn Trạch, bắn phá sân bay Tân Sơn Nhất và phát triển tiến công đánh chiếm Chi khu quân sự Long Thành, Trường Sĩ quan Thiết giáp, làm tan rã toàn bộ quân địch, làm chủ Căn cứ Nước Trong và khu vực lân cận. Trên hướng đông nam, Quân đoàn 2 tổ chức lực lượng tiến công Chi khu Đức Thạnh, Trung tâm huấn luyện Vạn Kiếp và làm chủ thị xã Vũng Tàu.

Được chiến thắng Trảng Bom tạo đà, cánh quân hướng tây bắc do Quân đoàn 3 phụ trách liên tục đột kích, thọc sâu không chế sân bay Tân Sơn Nhất, đánh chiếm Căn cứ Đồng Dù, tạo điều kiện cho Sư đoàn Bộ binh 316 chuyển từ vây ép sang phản kích, tiêu diệt phần lớn các cụm quân địch phòng thủ vòng ngoài từ Củ Chi qua Gò Dầu. Trên hướng bắc, Quân đoàn 1 phối hợp với lực lượng vũ trang địa phương tỉnh Bình Dương bao vây Căn cứ Phú Lợi, đánh chiếm sân bay Ông Lĩnh, tiến về phía đông Lái Thiêu, phá vỡ tuyến phòng thủ vòng ngoài của Sư đoàn 5 quân đội Sài Gòn, bao vây, cô lập Căn cứ Lai Khê. Cùng lúc đó, trên hướng tây và tây nam, Đoàn 232 cùng lực lượng vũ trang địa phương tiến công đánh thiệt hại nặng Sư đoàn 22 quân đội Sài Gòn, cắt đứt Đường số 4, cô lập Sài Gòn với đồng bằng sông Cửu Long, đồng thời, mở cửa mở đánh chiếm đầu cầu ở An Ninh, Lộc Giang trên sông Vàm Cỏ để đưa lực lượng đột kích chủ yếu là Sư đoàn 9 và các đơn vị binh khí kỹ thuật qua sông. Mặc dù quân đội Sài Gòn chống cự quyết liệt, nhưng các cánh quân với sức mạnh áp đảo, đã thực hiện ngăn chặn, tiêu diệt và làm tan rã phần lớn lực lượng

chủ yếu của địch ở vòng ngoài, mở thông cửa cho các binh đoàn chủ lực thọc sâu vào đúng nơi quy định. Phối hợp cùng bộ đội chủ lực, lực lượng vũ trang và nhân dân các địa phương kịp thời nổi dậy đập tan bộ máy kìm kẹp của địch, thành lập chính quyền cách mạng, đồng thời, hỗ trợ tích cực cho các cánh quân nhanh chóng đột phá vào trung tâm đầu não chính quyền Sài Gòn.

Nắm chắc thời cơ địch đang hoảng loạn và tan rã trên diện rộng, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo Bộ Tư lệnh Chiến dịch Hồ Chí Minh nhanh chóng phát triển tiến công vào nội đô, tập trung lực lượng đánh chiếm cơ quan đầu não chính quyền, quân đội Sài Gòn. Đối với cánh quân hướng đông, Bộ Tổng Tư lệnh chỉ đạo: “Bộ Chính trị và Quân ủy Trung ương nhận thấy trong tình hình các hướng phát triển thuận lợi, hướng đồng chí Lê Trọng Tấn hành động càng nhanh càng tốt”<sup>1</sup> và quyết định từ 16 giờ ngày 29 tháng 4 năm 1975, cánh quân hướng đông do đồng chí Lê Trọng Tấn trực tiếp chỉ huy mở đầu trận tổng tiến công vào Sài Gòn, các cánh quân khác bắt đầu đột kích trên các hướng từ 5 giờ ngày 30 tháng 4 năm 1975.

Thực hiện sự chỉ đạo của Bộ Tổng Tư lệnh và Bộ Tư lệnh Chiến dịch, Tư lệnh cánh quân hướng đông lệnh cho Sư đoàn 341 cùng các đơn vị của Quân đoàn 4 và Quân đoàn 2 đẩy nhanh tốc độ hành quân, phát huy sức mạnh của pháo binh, xe tăng đập tan các cụm phòng ngự của địch trên đường hành quân, phối hợp và tạo điều kiện thuận lợi cho các hướng khác thực hiện tổng công kích vào nội đô Sài Gòn, đánh chiếm các mục tiêu then chốt như Bộ Tổng Tham mưu quân đội Sài Gòn, sân bay Tân Sơn Nhất, Bộ Tư lệnh Biệt khu Thủ đô, Tổng nha Cảnh sát, dinh Độc Lập, Đài Phát thanh Sài Gòn... Vào lúc 11 giờ 30 phút ngày 30 tháng 4

---

1. Quân đội nhân dân Việt Nam, Bộ Tổng Tham mưu, *Lịch sử Bộ Tổng Tham mưu trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước (1954 - 1975), Tập V (1973 - 1975)*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2017, tr. 400.

năm 1975, lá cờ của Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam được cắm trên nóc dinh Độc Lập, đánh dấu sự toàn thắng của Chiến dịch Hồ Chí Minh. Phối hợp với đòn tiến công vào nội thành Sài Gòn, quân và dân các địa phương miền Nam kết hợp tiến công và nổi dậy giành quyền làm chủ, tiêu diệt và làm tan rã lực lượng còn lại của địch, hoàn thành sự nghiệp giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Trên cơ sở đánh giá chính xác tình hình lực lượng địch và ta cùng những chuyển động nhanh chóng, phức tạp trong những thời khắc cuối cùng của cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, Bộ Tổng Tư lệnh đã kịp thời tham mưu với Bộ Chính trị, Quân ủy Trung ương xây dựng quyết tâm và kế hoạch chiến lược giải phóng miền Nam. Cùng với những bước tạo thế, tạo lực, Bộ Tổng Tư lệnh đã chỉ đạo các cơ quan hoàn chỉnh kế hoạch, quyết tâm Chiến dịch Hồ Chí Minh và lựa chọn chính xác mục tiêu để thực hiện trận then chốt mở màn chiến dịch, tạo đà cho cánh quân hướng đông đẩy mạnh tiến công, cùng những cánh quân trên các hướng phát huy sức mạnh binh chủng, quân chủng trong tác chiến hiệp đồng quy mô lớn đập tan nỗ lực duy trì chiến tranh của chính quyền, quân đội Sài Gòn, kết thúc thắng lợi 30 năm chiến tranh cách mạng giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước.

Trước yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn cách mạng mới với nhiều thời cơ và thách thức đan xen, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng tiếp tục kế thừa, phát huy và vận dụng sáng tạo những kinh nghiệm chỉ đạo đối với Chiến dịch Hồ Chí Minh trên hướng đông, chủ động làm tốt công tác nghiên cứu, dự báo, tham mưu chiến lược với Đảng, Nhà nước có chủ trương, đối sách kịp thời xử lý thắng lợi các tình huống, không để bị động, bất ngờ, nhất là những vấn đề phức tạp, nhạy cảm liên quan đến độc lập, chủ quyền lãnh thổ, biên, đảo, lợi ích quốc gia - dân tộc. Bộ Quốc phòng chỉ đạo các cơ quan, đơn vị